

NRDWP अंतर्गत पाणी गुणवत्ता
बाधित भागासाठी कायमस्वरूपी
उपाययोजना राबविणे शक्य
नसल्यास पाणी शुद्धीकरणासाठी
उपकरणे व तंत्रज्ञान.

महाराष्ट्र शासन
पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक: डब्ल्यूक्यूएम - २०१४ / प्र.क्र. ८१ / पापु - १२
गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय आवार, ७ वा मजला, लोकमान्य टिळक रोड,
मुंबई - ४०० ००१
तारीख: २८ मे, २०१४

वाचा -

- १) पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग शासन निर्णय क्र. ग्रापाधो-११०९/ प्र. क्र. ३२८/ पापु-०७,
दि. १७/०३/२०१०
- २) केंद्र शासनाचे अर्ध शासकीय पत्र क्रमांक डब्ल्यू-११०४२/ २५/ २००९- वॉटर,
दिनांक ०७.०७.२०११

शासन परिपत्रक :-

केंद्र शासनाच्या उपरोक्त मार्गदर्शक सूचनांप्रमाणे राष्ट्रीय पेयजल कार्यक्रमांतर्गत पाणी गुणवत्तेसाठी जो निधी उपलब्ध करून देण्यात येतो, त्यामध्ये पाणी शुद्धीकरणासाठी शक्यतो आर. ओ. सिस्टीम बसविण्याऐवजी इतर कायमस्वरूपी उपाययोजना करणेबाबत सुचित करण्यात आले आहे. कारण आर. ओ. सिस्टीम बसविणे, कार्यान्वित करणे व त्याच्या देखभाल दुरुस्तीसाठी मोठ्या प्रमाणात आर्थिक तरतूद करावी लागते. त्यामधून कमी प्रमाणात शुद्ध पाणी मिळते व जास्त प्रमाणात दूषित पाणी पर्यावरणात टाकले जाते. त्यामुळे त्या परिसरातील इतर चांगले स्रोतही प्रदूषित होऊ शकतात.

राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत या संदर्भात संबंधित जिल्हा परिषदांकडून वार्षिक कृति आराखडा तयार करण्यात येतो, सदरील आराखड्यास राज्यस्तरीय योजना मंजूरी समिती (SLSSC) ची मंजूरी मिळाल्यानंतर संबंधित जिल्हा परिषदेमार्फत त्यानुसार अंमलबजावणी करण्यात येते. यासाठी संबंधितांनी प्रथमतः गुणवत्ताबाधित गावांच्या पाणी शुद्धीकरणासाठी शाश्वत / कायमस्वरूपी उपाययोजना हाताळण्याबाबत कार्यवाही करावी. काही अपरिहार्य (नैसर्गिक, भौगोलिक इ.) कारणास्तव कायमस्वरूपी उपाययोजना राबविणे शक्य नसल्यास व सुरक्षित पिण्यायोग्य पाण्याचे प्रमाणे दरडोई १० लिटरपेक्षा कमी असल्यास त्यासंदर्भात गुणवत्ताबाधित वाड्या / वस्ती / गावनिहाय कारणे स्पष्टपणे नमूद व खात्री करून त्याकरिता पाणी शुद्धीकरणासाठी आवश्यक उपकरणे / तंत्रज्ञान याचा NRDWP (AIP) मध्ये ५ % अंकित गुणवत्ता घटक (Earmarked) अंतर्गत समावेश करण्यात यावा व त्याला राज्यस्तरीय योजना मंजूरी समिती (SLSSC) ची मान्यता घेतल्यानंतर संबंधित जिल्हा परिषदांनी पाणी शुद्धीकरणासाठी शासनाच्या राज्यस्तरीय अनुसूचीवर समावेश असलेल्या द्रावणे / उपकरणे / तंत्रज्ञान याचा वापर करावा. त्यासाठी राज्य स्तरीय अनुसूचीवर समावेश

असलेले तंत्रज्ञान / द्रावणे / उपकरणे यांच्यामध्ये तुलनात्मकदृष्ट्या स्वस्त, उपयुक्त, कार्यक्षम आणि पर्यावरणाचे संतुलन राखणाऱ्या उत्पादनांचा वापर प्राधान्याने करावा. तसेच पाणी शुध्दीकरणासाठी आवश्यक असलेले द्रावणे / उपकरणे / तंत्रज्ञान यांची खरेदी करताना खुल्या जाहिराती देऊन विहित निविदा प्रक्रीयेचा अवलंब करणे संबंधित संस्थेला बंधनकारक राहील.

संबंधित जिल्हा परिषदांना राष्ट्रीय पेयजल कार्यक्रमांतर्गत तयार केलेल्या वार्षिक कृती आराखडयास SLSSC ची मंजूरी मिळाल्याशिवाय कोणत्याही परिस्थितीत खर्च करता येणार नाही.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१४०५२११६१५५८८७२८ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(किरण गित्ते)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा. मंत्री, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
- २) मा. राज्यमंत्री, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) प्रधान सचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) प्रधान सचिव, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ५) प्रधान सचिव, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ६) संचालक (आर.एस.पी.एम्.यू) पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई.३२
- ७) सदस्य सचिव, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, एक्सप्रेस टॉवर्स, नरिमन पॉईंट मुंबई.
- ८) संचालक, भूजल सर्व्हेक्षण व विकास यंत्रणा, पुणे.
- ९) महासंचालक (आरोग्यसेवा), आरोग्य संचालनालय, मुंबई.
- १०) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व).
- ११) अधीक्षक अभियंता तथा जिल्हा पाणी पुरवठा अधिकारी, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण (सर्व)
- १२) उपसंचालक (आरोग्यसेवा), राज्य आरोग्य प्रयोगशाळा, पुणे.
- १३) कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद (सर्व)
- १४) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व).
- १५) निवड नस्ती, का.क्र. पा.पु. १२.